

Ειρήνη Γαϊτάνου- Γιάννης Μπαλάσης

Βρισκόμαστε σε μια κρίσιμη και αντιφατική καμπή της ευρύτερης κοινωνικοπολιτικής εξέλιξης, στην οποία αποτυπώνονται με εκρηκτικό τρόπο τόσο οι ανώτερες δυνατότητες να αναδυθούν προοπτικές συνολικής αμφισβήτησης σε αντικαπιταλιστική κατεύθυνση όσο και η καθυστέρηση και οι κραυγαλέες αδυναμίες του υποκειμενικού παράγοντα να ανταποκριθεί στις ανάγκες της εποχής μας.

Ο εξεγερσιακός κύκλος του 2010-2012, ανέδειξε τη δυνατότητα συμπύκνωσης του πολιτικού χρόνου, βίαιης κατάρρευσης των υπαρχουσών πολιτικών εκπροσωπήσεων, αποφασιστικής εφόρμησης του λαού στο προσκήνιο και την δυνατότητα συγκρότησης με μαζικούς όρους μιας στρατηγικής με στόχο την αντικαπιταλιστική ανατροπή. Η περίοδος που ακολούθησε, ωστόσο, χαρακτηρίστηκε από μια σχετική κινηματική ύφεση, παρά τις διαρκείς μεγάλες μάχες. Το ρήγμα των αγώνων από το 2010 και μετά δεν έχει κλείσει, αλλά στο σημερινό στιγμιότυπο, μάλλον κυριαρχεί η εκλογική αναμονή, λειτουργώντας συχνά ανασταλτικά ή και ανταγωνιστικά προς την ανάπτυξη κινητοποιήσεων και με σημαντικές τις ευθύνες της ρεφορμιστικής αριστεράς. Τις μέρες αυτές, χωρίς να έχουμε υπερβεί την υποχώρηση αυτή, διαφαίνεται και πάλι, έστω και δειλά, η υποβόσκουσα κοινωνική δυναμική. Το κίνημα της νεολαίας αποτελεί σημαντικό σταθμό, που δημιουργεί όρους για την επιστροφή συνολικά του λαϊκού παράγοντα στο προσκήνιο.

Η παραπάνω πραγματικότητα επηρεάζει φυσικά σε σημαντικό βαθμό την αντικαπιταλιστική αριστερά και την ΑΝΤΑΡΣΥΑ, η οποία βρίσκεται σε μια κρίσιμη καμπή. Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ έδωσε όλες της τις δυνάμεις κατά την περίοδο όξυνσης του κινήματος, με ορίζοντα την ενδυνάμωση, την πολιτικοποίηση και το βάθεμα της στρατηγικής του κατεύθυνσης. Ωστόσο, κατέγραψε παράλληλα και την ανεπάρκεια για μια συστηματική, οργανωμένη και στρατηγική παρέμβαση που θα προετοιμάζεται και θα αξιοποιεί τις εξεγερτικές στιγμές, στις οποίες συμπυκνώνονται οι αντιφάσεις και οι δυνατότητες αντικαπιταλιστικής

ηγemonίας, και θα τις βαθαίνει περαιτέρω. Μια τέτοια πρακτική θα είχε ως ορίζοντα αφενός την ίδια τη συγκρότηση οργάνων και δομών του κινήματος και αφετέρου την σύναψη πιο μόνιμων δεσμών με πλατιά τμήματα του λαού και μια ριζική αλλαγή του κοινωνικού και πολιτικού συσχετισμού προς όφελος της αντικαπιταλιστικής λογικής. Στο δε εσωτερικό της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, θα επέτρεπε την κατοχύρωση και εμβάθυνση της στρατηγικής της κατεύθυνσης με έναν σχετικά ενιαίο τρόπο, την ενοποίηση στην παρέμβαση της στα διάφορα κοινωνικά και πολιτικά μέτωπα, αλλά και τη δημοκρατική της λειτουργία και μετασχηματισμό της σε μέτωπο της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς με αυτοτελή συγκρότηση. Η αδυναμία να ανταποκριθούμε στα παραπάνω καθήκοντα, δεν επέτρεψαν τη δημιουργική επίλυση αντιθέσεων που υπήρχαν και ήταν γνωστές στο εσωτερικό της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, και οι οποίες σε μια έντονη κινηματική περίοδο σοβούσαν υπόρρητα, αλλά σήμερα εκφράζονται με εκρηκτικό τρόπο.

Από αυτή τη σκοπιά, η πλούσια συζήτηση που φαίνεται να ανοίγει το τελευταίο διάστημα, ενόψει και της 3ης συνδιάσκεψης, είναι γόνιμη και παρά τις διαφορετικές οπτικές, μπορεί να λειτουργήσει προωθητικά, ώστε να ξεπεραστεί ένας παθογενής τρόπος αντιπαράθεσης και να τεθούν τόσο τα ουσιαστικά πολιτικά ζητήματα, όσο και κυρίως το πεδίο και οι δημοκρατικές διαδικασίες μέσα στις οποίες θα μπορέσουν να επιλυθούν.

Σε αυτή την κατεύθυνση, θεωρούμε ότι συνεισφέρει σημαντικά και το πρόσφατο συλλογικό κείμενο με τίτλο “Με την ΑΝΤΑΡΣΥΑ της ελπίδας”, με βασικό και αφετηριακό στόχο των συντρόφων και συντροφισσών που το υπογράφουν τη συμβολή στη διαμόρφωση μιας ενιαίας και ηγεμονικής γραμμής στην πολιτική της απεύθυνση. Μιας πολιτικής λογικής η οποία τίθεται στη βάση των αποφάσεων της 2ης συνδιάσκεψης, με ιεράρχηση των κρίσιμων ερωτημάτων, με βούληση να ανοίξει ο διάλογος περαιτέρω, χωρίς οριοθετημένα περιθώρια συζήτησης, χωρίς αμφισβήτηση των θετικών κεκτημένων και παράλληλα χωρίς ένας τέτοιος διάλογος να λειτουργεί διαλυτικά για την πολιτική παρέμβαση. Ταυτόχρονα, υπογραμμίζεται η ανάγκη η συζήτηση αυτή να διεξαχθεί με συντροφικούς, δημοκρατικούς και ουσιαστικούς όρους, **και κυρίως από τη σκοπιά της απαραίτητης ενδυνάμωσης της ΑΝΤΑΡΣΥΑ και της αυτοτελούς συγκρότησης της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς, σημείο που θεωρούμε κρίσιμη οριοθέτηση στη σημερινή συγκυρία.** Τα σημεία αυτά μας βρίσκουν αφετηριακά σύμφωνους. Εξάλλου, θεωρούμε αυτονόητο ότι ένα μέτωπο της επαναστατικής Αριστεράς δεν μπορεί παρά να σκύβει διαρκώς με προσοχή πάνω από τα ερωτήματα που απασχολούν το δυναμικό του και τον κόσμο του αγώνα.

Είναι κρίσιμη η υπογράμμιση ότι **η ΑΝΤΑΡΣΥΑ, παρά τις αδυναμίες της, παραμένει το**

πιο ελπιδοφόρο εγχείρημα της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς στη χώρα μας, μια πραγματική κατάκτηση για τον χώρο μας που πρέπει να διατηρηθεί και να ισχυροποιηθεί. Μια στασιμότητα ή και απαξίωση του μετώπου, ενδεχόμενη αμφισβήτηση της ύπαρξης και σημασίας του μπροστά στα εμφανή προβλήματα και τις σοβαρές διαφωνίες, σηματοδοτεί ουσιαστικά και μια αμφισβήτηση της αναγκαιότητας αυτοτελούς ύπαρξης και συγκρότησης της επαναστατικής Αριστεράς, και της δυνατότητας της να εμπνεύσει και να αλλάξει τα δεδομένα και τον συσχετισμό στο κίνημα, την αριστερά και την κοινωνία. Πράγματι, όπως υπογραμμίζει και το συλλογικό κείμενο, σήμερα η αναγκαιότητα αυτή είναι μεγαλύτερη από ποτέ, και υπό αυτή την έννοια, η διαφύλαξη του κεκτημένου της ύπαρξής της είναι στόχος που οφείλει να ενοποιεί την ΑΝΤΑΡΣΥΑ ενάντια σε κάθε προσπάθεια αμφισβήτησής.

Η αμφισβήτηση αυτή έρχεται από διαφορετικές αφετηρίες: Είτε υποβαθμίζεται η αυτοτελής πολιτική και οργανωτική λειτουργία του μετώπου και των κυττάρων του, αντιμετωπίζοντάς το απλά ως όψιμη και επιφανειακή πολιτική συμμαχία καθαρά εκλογικής χρήσης, και επιχειρώντας να αναιρεθούν ακόμα και τα ίδια τα κεκτημένα και οι αποφάσεις του (για παράδειγμα ως προς την απόφαση της 2ης συνδιάσκεψης για τη συμπόρευση). Είτε διαχέεται ένας πανικός ως προς την εκλογική καταγραφή και την πίεση από τον ΣΥΡΙΖΑ, που καταλήγει συχνά ακόμα και στην επιλογή της αποχής από τις σχετικές μάχες και πολλές φορές συνοδεύεται από μια επένδυση στην ηττοπάθεια και την υποχώρηση, σε συνδυασμό με φαινόμενα απογοήτευσης ή παραίτησης. Είτε καταγράφεται μια υπερβολή ως προς το βάθος της εσωτερικής σύγκρουσης, συχνά τεχνητά ή πάντως χωρίς πραγματική διάθεση σύνθεσης, που οδηγεί σε ακραίες πολώσεις που λειτουργούν διαλυτικά ως προς κάθε δυνατότητα μιας κοινής και σχετικά ενοποιημένης παρέμβασης. Είτε προωθούνται εναλλακτικά πολιτικά σχέδια, αυτόκεντρης ανάπτυξης οργανώσεων ή πολιτικών πρωτοβουλιών που ναρκοθετούν αντί να υποβοηθούν την υλοποίηση των αποφάσεων της ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Είτε καταγράφεται η ουσιαστική αποφυγή και άρνηση της βούλησης να ηγεμονεύσει η ΑΝΤΑΡΣΥΑ σε ευρύτερα ακροατήρια αγωνιστών του κινήματος, οδηγώντας και πάλι σε αποστράτευση.

Είναι χαρακτηριστική η συχνή πρόσληψη της εσωτερικής αντιπαράθεσης ως μάχη προκαθορισμένων στρατών, χωρίς πραγματική διερεύνηση των σημείων που θεωρούνται κρίσιμα στο πρόγραμμα και την πολιτική παρέμβαση ή των δυνατοτήτων σύγκλισης αλλά και συντροφικής αντιπαράθεσης. Είναι ενδεικτικό ότι επίκεντρο όλης αυτής της κουβέντας αποτελεί η συζήτηση για το αν θα υπάρχουν πλατφόρμες στη συνδιάσκεψη, οι οποίες μάλιστα δεν νοούνται ως ένας όρος για να προωθηθεί με πιο δημοκρατικό τρόπο η αναγκαία εσωτερική συζήτηση, αλλά ως εργαλείο για την πιο επιθετική, και δυστυχώς ενδεχομένως και άνευ όρων, εσωτερική σύγκρουση.

Με αυτή την έννοια, συμβάλλει η κατεύθυνση του συλλογικού κειμένου, η οποία θέτει ως προϋπόθεση την αναγκαιότητα ενδυνάμωσης της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, και μάλιστα από τη σκοπιά του στόχου μιας ανώτερης συγκρότησης της επαναστατικής Αριστεράς. **Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ, όπως σωστά διαπιστώνεται, δεν αποτελεί σήμερα την επαναστατική αυτή αριστερά, συγκροτεί όμως ένα πολύτιμο και αναγκαίο βήμα στην κατεύθυνση της εμφάνισης και ενίσχυσης ενός πόλου- μετώπου της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς, που είναι αναγκαίος. Σε αυτή τη λογική, θεωρούμε πως το κείμενο περιγράφει επίσης τις κρίσιμες οριοθετήσεις της ΑΝΤΑΡΣΥΑ σε σχέση με την υπόλοιπη αριστερά και κυρίως το πλειοψηφικό ρεύμα του ΣΥΡΙΖΑ, το «σχέδιο ΣΥΡΙΖΑ».** Αναδεικνύεται και απορρίπτεται η αδιέξοδη και παραπλανητική λογική της αναφοράς σε υποτιθέμενα νεοκεϋνσιανά σχέδια, η διαρκής μετατόπιση προς πιο δεξιές και συντηρητικές θέσεις, η επικίνδυνη παρουσίαση “εύκολων λύσεων” που οδηγούν στην ομαλότητα, την κοινοβουλευτική αναμονή και την ανάσχεση του κινήματος, ενώ απορρίπτεται κάθε λογική κριτικής στήριξης σε μια κυβέρνηση, η οποία, όπως σωστά σημειώνεται, “στέκεται αντικειμενικά εμπόδιο στη συγκρότηση του κοινωνικού και πολιτικού μπλοκ που θα διεκδικήσει με μαζικούς και ανατρεπτικούς όρους τη χάραξη ενός άλλου δρόμου, υπέρ των συμφερόντων των εργαζομένων και σε απευθείας σύγκρουση με το μεγάλο κεφάλαιο και τις στρατηγικές επιλογές του.”

Ο παραπάνω κοινός τόπος αποτελεί σημείο αφετηρίας για μια συζήτηση που είναι πράγματι αναγκαίο να ανοίξει σχετικά με το περιεχόμενο, την τακτική, της συμμαχίες, την παρέμβαση στο εργατικό και νεολαιίστικο κίνημα κλπ. Συνεπώς, **αν και υπάρχουν φυσικά σημεία πολιτικής κατεύθυνσης στο συλλογικό κείμενο που θεωρούμε ότι εμφανίζουν συγκεκριμένες προβληματικές ή χρήζουν μεγαλύτερης και βαθύτερης επεξεργασίας, τα παραπάνω κοινά κεκτημένα είναι σημαντικά για τη διεξαγωγή της συζήτησης αυτής.** Σε ότι αφορά λοιπόν τα πολιτικά ζητήματα που τίθενται από το συλλογικό κείμενο, θεωρούμε γόνιμο τον τρόπο που τίθεται η συζήτηση για τη συμπόρευση. Θα συμφωνούσαμε στα εξής κρίσιμα σημεία: **Καταρχήν η συμπόρευση των αντικαπιταλιστικών - αντιΕΕ - ανατρεπτικών δυνάμεων στην βάση του αναγκαίου για την εποχή περιεχομένου και προγράμματος αποτελεί απόφαση (με συντριπτική πλειοψηφία) της 2ης συνδιάσκεψης της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, και συνιστά, όπως ευρύτερα τα ζητήματα πολιτικών συμμαχιών, κρίσιμο πολιτικό αλλά και φυσιογνωμικό χαρακτηριστικό του αντικαπιταλιστικού μετώπου.** Με αυτή την έννοια, θεωρούμε πως είναι σημαντική η επιμονή στη διαδικασία αυτή, ενάντια σε λογικές εύκολης παραίτησης και απαξίωσης της και μάλιστα στο όνομα μιας “καθαρής” αυτοτελούς ανάπτυξης της ΑΝΤΑΡΣΥΑ όσο και σε λογικές “παράκαμψης” του αναγκαίου πολιτικού περιεχομένου. Πόσο μάλλον σήμερα, που ευρύτερα κομμάτια αγωνιστών αναγνωρίζουν τα αδιέξοδα τόσο του

ΣΥΡΙΖΑ όσο και του ΚΚΕ και εν δυνάμει αναζητούν χώρους υποδοχής και ριζοσπαστικοποίησης, θα λέγαμε πως σήμερα υπάρχει και **η αναγκαιότητα και η δυνατότητα** να προχωρήσει η πολιτική συνεργασία των δυνάμεων που περιγράφονται.

Απαραίτητο συμπλήρωμα κατά τη γνώμη μας τόσο της παρούσας **μετωπικής πολιτικής πρότασης, όσο και ευρύτερα της μετωπικής πολιτικής της ΑΝΤΑΡΣΥΑ οφείλει να είναι η σύνδεση με την κατεύθυνση της συγκρότησης ενός πόλου της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς**, αν και αυτή η διαδικασία δεν μπορεί φυσικά να είναι γραμμική. Από την άλλη πλευρά, όπως ισχύει επίσης γενικά για τα ζητήματα πολιτικών συμμαχιών ενός μετώπου, η ύπαρξη και παρέμβαση της ΑΝΤΑΡΣΥΑ δεν μπορεί να περιορίζεται αποκλειστικά εκεί, σε βάρος της παρέμβασης της στα κρίσιμα μέτωπα. Αντίθετα, οι δυο αυτές διαδικασίες δεν είναι αντιπαραθετικές (όπως συχνά νοήθηκαν όταν μονοπωλούσαν με παθογενή τρόπο την συζήτηση στο εσωτερικό της ΑΝΤΑΡΣΥΑ), αλλά διαλεκτικά συνδεδεμένες, για να μπορούν να είναι εξάλλου και οι δυο αποτελεσματικές.

Με αυτή την έννοια, συντασσόμαστε με τη διαπίστωση των αδυναμιών του ίδιου του τρόπου συζήτησης γύρω από τη συμπίεση. Οφείλουμε να αποτιμήσουμε αρνητικά ότι η διαδικασία αυτή επιχειρήθηκε να υλοποιηθεί κυρίως “από πάνω” και όχι σε μια διαλεκτική των δυο επιπέδων (“πάνω” και “κάτω”), επιλογή εξάλλου που ήταν χαρακτηριστική της αντίληψης και της ίδιας της συμπίεσης ως μάχης στρατών που μέσα από τη σύγκρουση και τον παραγοντισμό θα επιλυθεί, και όχι ως ουσιαστική πολιτική διαδικασία, με μετατοπίσεις και λογική πραγματικής ηγεμονίας. Η βασική ευθύνη της ΑΝΤΑΡΣΥΑ είναι πως δεν κατορθώσαμε δηλαδή να οικοδομήσουμε και από τα “κάτω” (με άμεση εμπλοκή πρώτα και κύρια των Τ.Ε. και των αγωνιστών της ΑΝΤΑΡΣΥΑ αλλά και του ευρύτερου αντικαπιταλιστικού δυναμικού) ένα ισχυρό ρεύμα που θα μπορούσε να “επιβάλλει” την αναγκαιότητα της μετωπικής συμπίεσης στην βάση του αναγκαίου πολιτικού πλαισίου που περιγράψαμε στις αποφάσεις του ΠΣΟ. Εδώ φυσικά μέτρησε καθοριστικά και η μη ενιαία στάση των δυνάμεων της ΑΝΤΑΡΣΥΑ είτε με την επί της ουσίας άρνηση της μετωπικής λογικής είτε με την υποχώρηση από κρίσιμα σημεία του προγράμματος, καθώς δεν μας έδωσε την δυνατότητα με έναν ενιαίο και συμπαγή τρόπο να επιδράσουμε στις ταλαντευόμενες δυνάμεις και αποφασιστικά να προωθήσουμε τις αποφάσεις μας.

Θα πρέπει πάντως να αξιολογήσουμε με σοβαρότητα τις ευθύνες όλων των πλευρών στην αποτυχία αυτής της διαδικασίας ως τώρα, για να μπορέσουμε να εντοπίσουμε τις αντιφάσεις και τις ταλαντεύσεις τους και τελικά να προχωρήσουμε προωθητικά, καθώς θεωρούμε ότι είναι μονομερής και συνεπώς προβληματική η απόδοση ευθυνών μόνο στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ.

Αξιολογώντας κριτικά και αυτοκριτικά αυτές τις αδυναμίες, οφείλουμε να

προχωρήσουμε αποφασιστικά στην προοπτική μιας αριστερής ανατρεπτικής πολιτικής συνεργασίας, στην οποία το ΝΑΡ θέλει να συμβάλει με την “πρόταση πλαισίου για την ανατρεπτική πολιτική συνεργασία των αντικαπιταλιστικών, αντιιμπεριαλιστικών, αντιΕΕ δυνάμεων” που αποφάσισε στο πρόσφατο πανελλαδικό σώμα και το θέτει στην δημόσια συζήτηση και διαπάλη.

Σε ένα δεύτερο επίπεδο, ανοίγει η συζήτηση για το χαρακτήρα και τους στόχους του αντικαπιταλιστικού προγράμματος. Χωρίς να μπορεί να εξαντληθεί η τοποθέτησή μας στα πλαίσια του παρόντος κειμένου, θα επιχειρήσουμε να εστιάσουμε σε μερικά μόνο σημεία.

Καταρχήν, σωστά σημειώνεται ότι συνιστά αμφισβήτηση του αντικαπιταλιστικού μεταβατικού προγράμματος η εξάντληση στην ευθεία αναφορά στην επανάσταση, χωρίς επεξεργασία της τακτικής. Θεωρούμε ότι αυτή η λογική, που εκφράζει κατεξοχήν το ΚΚΕ στην παρούσα φάση, δεν αποτυπώνεται στο εσωτερικό της ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Σε ό,τι αφορά το ΝΑΡ, στην πρόσφατη απόφαση του σώματός του τόνιζε χαρακτηριστικά ότι “Ο δρόμος προς την επαναστατική κατάσταση δεν ανοίγει, ούτε μέσα από την διαχείριση και τον εκσυγχρονισμό του καπιταλισμού, ούτε μέσα από την διαρκή επίκλησή της, σαν να έρχεται με τα λόγια ή στη καλύτερη περίπτωση, με κομματικά αποστειρωμένους αγώνες και εκλογικές καμπάνιες.” Η πρόσληψη λοιπόν με τέτοιο τρόπο του μεταβατικού προγράμματος θα ήταν λανθασμένη.

Αντίστοιχα λανθασμένη είναι όμως η αντίληψη του αντικαπιταλιστικού μεταβατικού προγράμματος ως πλήρως υλοποιήσιμου στη σημερινή κατάσταση. **Το μεταβατικό πρόγραμμα οφείλει να εκφράζει ακριβώς μια δυναμική εντός/εκτός, την “γέφυρα” μετάβασης από το σημερινό επίπεδο συνείδησης στην κατανόηση της ανάγκης ότι ουσιαστική και σταθερή ικανοποίηση των ζωτικών εργατικών και κοινωνικών αναγκών μπορεί να υπάρξει μόνο μέσα από τον επαναστατικό αγώνα ενάντια και τελικά έξω από τον καπιταλισμό. Αυτό δεν σημαίνει υποτίμηση του “οικονομικού αγώνα” ή της πάλης για την επιβίωση της εργατικής τάξης, κάθε άλλο. Εκκινώντας από τα κρίσιμα στοιχεία του σήμερα, από την διαρκή και ανειρήνευτη πάλη για την επιβολή κατακτήσεων προς όφελος των δυνάμεων της εργασίας και την αλλαγή του κοινωνικοπολιτικού συσχετισμού ώστε και μέσω της εμπειρίας των ίδιων των αγωνιζόμενων να εμπεδώνεται η αντίληψη ότι η ολοκλήρωσή του, η πλήρης υλοποίησή του δεν μπορεί να γίνει εντός του σημερινού τοπίου της καπιταλιστικής βαρβαρότητας, απαιτεί κλονισμό της αστικής κυριαρχίας, αντικαπιταλιστική ανατροπή και επαναστατική αλλαγή.**

Παράλληλα, καλείται να συμβάλλει καθοριστικά στην οργάνωση του λαού σε ανώτερο

επίπεδο, να αναδεικνύει τα κρίσιμα όρια του αστικού συστήματος, ειδικά σε ότι αφορά τη “διέξοδο” από την κρίση, και έτσι να συμβάλλει στη ριζοσπαστικοποίηση και οργάνωση ευρύτερων κοινωνικών στρωμάτων. Έτσι, είναι σωστός και κρίσιμος ο στόχος της εξειδίκευσής του που μπαίνει από το κείμενο. Από αυτή τη σκοπιά όμως οφείλουμε να δούμε και την συγκρότηση οργάνων του λαού. **Αυτά τα όργανα λαϊκής πάλης, αλληλεγγύης και εργατικής πολιτικής συμβάλλοντας στην αναδιάταξη του κοινωνικού συσχετισμού και ενταγμένα μέσα σε μια ευρύτερη έξαρση του κοινωνικού κινήματος, θα μπορούν μετασχηματιζόμενα να αποτελέσουν εν δυνάμει όργανα δυαδικής εξουσίας, στο πλαίσιο της ανάπτυξης μιας επαναστατικής κατάστασης.** Είναι όμως σαφές ότι δεν αποτελούν στο σήμερα, και ανεξάρτητα από μια επαναστατική κατάσταση, τέτοια όργανα. Μια τέτοια αντίληψη θα παρέπεμπε εξάλλου είτε στην προσέγγιση κομματιών της αυτονομίας περί νησίδων μέσα στον καπιταλισμό, είτε στην πρόσληψή τους από τη ρεφορμιστική αριστερά ως οργάνων συμπληρωματικών σε μια κυβερνητική διαχείριση με αποκλειστικό στόχο την επίτευξη κάποιων βελτιώσεων και μεταρρυθμίσεων, είτε στην αντίληψη της δυαδικής εξουσίας όχι σαν μια χρονικά οριοθετημένη κατάσταση όξυνσης των ταξικών αναμετρήσεων που τίθεται το ζήτημα εξουσίας στην ημερήσια διάταξη, αλλά σαν μια άενη διαδικασία διαρκώς παρούσα, που δεν μπορεί να διαχωριστεί αποφασιστικά από τις μεταρρυθμιστικές αντιλήψεις. Η επεξεργασία λοιπόν αυτή αποτελεί κατά τη γνώμη μας κεντρικό καθήκον της ΑΝΤΑΡΣΥΑ για την επόμενη περίοδο, και οφείλουμε να μην τα σκεφτούμε στενά και κατά τα γνωστά, αλλά να επιχειρήσουμε να προβληματιστούμε γύρω από ευρύτερες δυνατότητες (παραδοσιακό εργατικό κίνημα, νέες δομές, εμπειρία των πλατειών, λαϊκές συνελεύσεις, δομές σε τοπικό ή νεολαιίστικο επίπεδο κλπ.).

Σε σχέση και με τα παραπάνω μπαίνει από το συλλογικό κείμενο η συζήτηση για τη σχέση κυβέρνησης-κράτους-εξουσίας. **Είναι δεδομένο ότι είναι σήμερα αναγκαίος ένας συνολικός διάλογος και μια πιο ουσιαστική επεξεργασία γύρω από τα ζητήματα πολιτικής εξουσίας.** Από τη μεριά μας, θέλουμε να υπογραμμίσουμε τη βασική διπλή προβληματική για τη συζήτηση αυτή που αναφέρεται ακριβώς στην υποταγή της στη σημερινή συγκυρία, είτε μεταφέροντας την πίεση που ασκείται από τα σχέδια της ρεφορμιστικής Αριστεράς, είτε κλείνοντας τη θεωρητική επεξεργασία γύρω από ζητήματα μετάβασης και πολιτικής εξουσίας, υπό το φόβο της ενσωμάτωσης στο “σχέδιο ΣΥΡΙΖΑ”.

Η αντικαπιταλιστική αριστερά οφείλει να στραφεί σε αυτά τα ζητήματα, αξιοποιώντας τόσο τις θεωρητικές επεξεργασίες του μαρξισμού, όσο και τις (θετικές, αλλά κυρίως αρνητικές) ιστορικές εμπειρίες του κομμουνιστικού κινήματος, και τις σύγχρονες δυνατότητες, όχι υποτασόμενη στους σημερινούς συσχετισμούς, αλλά προβάλλοντας τη δυνατότητα στο σήμερα να ανοίξει ένας διαφορετικός δρόμος για τους εργαζόμενους και τη νεολαία. Για να

γίνει όμως αυτό με σοβαρό και συγκροτημένο τρόπο, απαιτείται να βαθύνουμε τις κοινές μας αφετηρίες σε ορισμένα κομβικά ζητήματα: καταρχήν το σαφή διαχωρισμό από τα σχέδια της ρεφορμιστικής αριστεράς και του ΣΥΡΙΖΑ περί “αριστερής κυβέρνησης” με τον τρόπο που μπαίνει σήμερα, κάτι που γίνεται με σαφήνεια στο κείμενο των συντρόφων.

Επίσης την αναγνώριση των χαρακτηριστικών του σύγχρονου καπιταλισμού, όπου υποβαθμίζεται ο ρόλος της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας και της κυβέρνησης, που σαν κρίκος της εξουσίας βρίσκεται σε πιο στενή σχέση και έλεγχο από τους ιμπεριαλιστικούς μηχανισμούς (ΕΕ, ΝΑΤΟ), και το βαθύ κράτος των υπεραναπτυγμένων μηχανισμών καταστολής και της ιδεολογικής τρομοκρατίας των ΜΜΕ κλπ. Μια τέτοια επεξεργασία οφείλει επίσης να μένει σταθερή στην έννοια της επαναστατικής τομής, της ποιοτικής τομής της επανάστασης, της συντριβής του κράτους, αναζητώντας φυσικά τους δρόμους για να γίνει αυτό σε συνθήκες αναπτυγμένων δυτικών «δημοκρατιών». **Υπό το πρίσμα αυτό, το ζήτημα της εξουσίας δένεται στενότερα με το ζήτημα της κυβέρνησης.** Αυτό σημαίνει ότι τα ζητήματα του κράτους, του πολιτικού συστήματος και της εξουσίας πρέπει να τίθενται και σαν στοιχεία του αντικαπιταλιστικού μεταβατικού προγράμματος (πχ το θέμα της Συντακτικής Συνέλευσης σαν «μεταβατικό αίτημα» που ενσωματώνει το χνάρι της εργατικής δημοκρατίας, την πάλη για την κατάργηση των πιο αντιδραστικών κατασταλτικών και ιδεολογικών μηχανισμών του κράτους κλπ) σε σύνδεση με το θέμα της εξουσίας στα πλαίσια της ανάπτυξης του μεταβατικού αντικαπιταλιστικού προγράμματος, ανάγκη την οποία σωστά εντοπίζουν οι σύντροφοι. Κρίσιμα σημεία αυτής της συζήτησης παραμένουν αυτά που όριζε η ΑΝΤΑΡΣΥΑ από τη 2η της συνδιάσκεψη: η σύνδεση με το αντικαπιταλιστικό πρόγραμμα, η επίγνωση της αναγκαίας σύγκρουσης με τους κατασταλτικούς μηχανισμούς και την εξουσία του κεφαλαίου, και η υπογράμμιση ότι εξουσία των εργαζομένων δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς ανασυγκροτημένο λαϊκό κίνημα.

Σε ολόκληρη την παραπάνω συζήτηση εντάσσεται και η αναγκαιότητα συγκρότησης ενός ευρύτερου κοινωνικού και πολιτικού μετώπου σήμερα. Θεωρούμε ότι ο διάλογος γύρω από την οικοδόμηση αυτή γίνεται συχνά με λανθασμένο κέντρο βάρους. Για τη συγκρότηση ενός τέτοιου μετώπου, κατά τη γνώμη μας το ζήτημα δεν είναι “να πούμε τα ελάχιστα δυνατά”, ούτε “να τα πούμε όλα”. Η ουσία για μια αποτελεσματική αντικαπιταλιστική πολιτική (αποτελεσματική με την έννοια ότι συνεισφέρει ακριβώς στην μεγάλη υπόθεση της αντικαπιταλιστικής ανατροπής), είναι **ο καθορισμός, με σαφήνεια, και μετά από συγκεκριμένη ανάλυση της συγκεκριμένης κατάστασης, των πολιτικών στόχων που είναι κρίσιμοι στην εκάστοτε συγκυρία.** Όχι επειδή μας οχυρώνουν από παντού, αλλά ούτε επειδή απλώς συμφωνούν όλοι. Αντίθετα, επειδή το πρόταγμα τους είναι το κλειδί τόσο για την επικοινωνία μας και την έκφραση των πιο προωθημένων τάσεων του κινήματος

όσο και για την όξυνση των αντιφάσεων της αστικής στρατηγικής και την προώθηση του μεταβατικού προγράμματος (όπως σήμερα μπορεί να είναι η διαγραφή του χρέους, και γι' αυτό η συγκεκριμένη πρωτοβουλία της ΑΝΤΑΡΣΥΑ είναι ιδιαίτερα σημαντική). Οι στόχοι αυτοί είναι σε ένα βαθμό κατακτημένοι στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ, ωστόσο η συζήτηση αυτή είναι αναγκαίο να βαθύνει και να αποκτήσει πιο συγκεκριμένα χαρακτηριστικά.

Τέλος, όπως έχει γίνει πιο περισσότερο κατανοητό από ποτέ, για να μπορέσει η ΑΝΤΑΡΣΥΑ να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις που θέτουν οι καιροί, **έχει ανάγκη από μια βαθιά και ταυτόχρονη διπλή τομή, στην οργανωτική της συγκρότηση και στο πολιτικό της περιεχόμενο.** Σε ότι αφορά το πρώτο, η αγωνία που εκφράζεται στο κείμενο, αλλά έχει συζητηθεί επανειλημμένα και κατά το παρελθόν, είναι απολύτως δίκαιη. Η καθυστέρηση και τα σοβαρά προβλήματα στην οργανωτική συγκρότηση και τη δημοκρατική λειτουργία της ΑΝΤΑΡΣΥΑ εμφανίζονται σήμερα ως πραγματική τροχοπέδη σε κάθε δυνατότητα να επιτελέσει τον ρόλο της. Σε αυτή την κατεύθυνση δε χωρούν άλλες οπισθοχωρήσεις και ολιγωρίες, ούτε βέβαια νέες αποφάσεις που δεν υλοποιούνται. Απαιτείται, με βαθύ αίσθημα αυτοκριτικής, να γίνει μια βαθιά τομή, πρώτα και κύρια στον τρόπο που λειτουργούν τα κύτταρα του μετώπου, οι τοπικές και κλαδικές επιτροπές. Σημαντικότερο όμως από τις αποφάσεις σε συνδιασκέψεις, είναι να εμπνεύσουμε σήμερα μια νέα συντροφικότητα μεταξύ των μελών της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, μια νέα κουλτούρα διαλόγου και δράσης που να προτρέπει και όχι να αποτρέπει νέα μέλη να στρατευτούν σε αυτήν. Αυτό είναι υπόθεση τόσο των οργανώσεων όσο και του κάθε μέλους και κάθε επιτροπής ξεχωριστά.

Οφείλει να παρέλθει μια και καλή, η, περισσότερο ή λιγότερο πραγματική, αίσθηση αδυναμίας των τοπικών επιτροπών και του κάθε αγωνιστή και αγωνίστριας να συμβάλλουν στην πολιτική γραμμή, υιοθετώντας ρόλο απλής παρακολούθησης των αντιπαραθέσεων μεταξύ οργανωμένων μπλοκ. Εκτός αυτού, μια συνολική οργανωτική αναδιοργάνωση είναι προϋπόθεση για κάθε πραγματικό βήμα που θέτουμε σα στόχο. Δεν μπορεί να συνεχιστεί μια συνθήκη ουσιαστικής απονέκρωσης του οργανωτικού ιστού και αποκλειστικής ευθύνης για όλες τις αποφάσεις και δράσεις από την ΚΣΕ. **Μια τέτοια οργανωτική ανασυγκρότηση δε θα συνεισφέρει μόνο στη δημοκρατική λειτουργία της ΑΝΤΑΡΣΥΑ (σημείο βεβαίως αναγκαίο) αλλά θα αποτελέσει τη βάση για μια συνολική πολιτική αναβάθμιση της παρέμβασής μας.** Η εμπειρία από τις αυτοδιοικητικές εκλογές αποδεικνύει τις σημαντικές δυνατότητες της απεύθυνσής μας όταν οι τοπικές επιτροπές δρουν ενωτικά στη βάση των κοινών πολιτικών κατευθύνσεων.

Με αυτή την έννοια, συμφωνούμε ότι η πορεία προς τη συνδιάσκεψη πρέπει να χαρακτηριστεί από δημοκρατική, συντροφική και ουσιαστική συζήτηση, συλλογική επεξεργασία των θέσεων

και του προγράμματος, απολογισμό, πραγματική κριτική και αυτοκριτική, αλλά και ανάληψη των κρίσιμων εκείνων πρωτοβουλιών που θα σηματοδοτούν τη δυνατότητα αναβάθμισης της πολιτικής παρέμβασης της ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Έτσι, η ανακύκλωση της ίδιας συζήτησης, με τον ίδιο τρόπο, μάλιστα με παθογενή και όλο και πιο διαλυτικά χαρακτηριστικά, δεν θεωρούμε ότι μπορεί να λειτουργήσει προωθητικά. Αντίθετα, η **ανάληψη πρωτοβουλιών που θα επιχειρούν να παρεμβαίνουν και να αναδιαμορφώνουν το τοπίο στο κοινωνικό και το πολιτικό επίπεδο, ενώ ταυτόχρονα θα αποτελούν έμπρακτη υλοποίηση των αποφάσεων και των πολιτικών κατευθύνσεων της ΑΝΤΑΡΣΥΑ**, μπορούν να διαμορφώνουν το έδαφος για τη συγκρότηση μιας ηγεμονικής πολιτικής παρουσίας της ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Τέτοια παραδείγματα αποτελούν τόσο η πρωτοβουλία για τη διαγραφή του χρέους, όσο και άλλες όπως η Αντιφασιστική Καμπάνια για την Ουκρανία.

Αδυνατούμε λοιπόν να κατανοήσουμε την υποτίμηση και έλλειψη στήριξης τέτοιων πρωτοβουλιών, και ιδιαίτερα από ένα κομμάτι της ΑΝΤΑΡΣΥΑ που θεωρητικά προκρίνει τη συγκρότηση ενός ευρύτερου κοινωνικού και πολιτικού μετώπου, αλλά απέχει από κάθε προσπάθεια πραγματικής υλοποίησής του. Εδώ, συγκρούονται στην πραγματικότητα δύο μεθοδολογίες σκέψης και άσκησης πολιτικής. Από τη μία, ο τρόπος που έχουμε συνηθίσει (“business as usual” το λένε πολλοί τελευταία μέσα στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ), που είναι όμως αυτός της εύκολης και συχνά εξωτερικής κριτικής, της αντίληψης της πολιτικής ως μιας μεγάλης ιδέας εν είδει “κόλπου” που αρκεί να “ρίξουμε” στις μάζες, της αποθέωσης του “από τα πάνω”. Από την άλλη, η αναμέτρηση με τα σκληρά ερωτήματα, ακόμα και με τις παραλείψεις, τις ανεπάρκειες και τα λάθη, στο πραγματικό πεδίο, η δύσκολη προσπάθεια της **οικοδόμησης** μέσα στον ίδιο το λαό, που θα τον φέρνει σε διαρκώς καλύτερες θέσεις. Σήμερα, τα περιθώρια μικροπολιτικής, αποφυγής των πραγματικών ερωτημάτων, πλασματικών διπόλων και απόδοσης των ευθυνών “αλλού”, έχουν τελειώσει. **Όλοι και όλες κρινόμαστε από την τοποθέτηση αλλά και την πρακτική μας, κατανοώντας ότι απαιτείται μια ποιοτική τομή στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ, σε επίπεδο τόσο περιεχομένου όσο και λειτουργίας. Σ’ αυτό το δρόμο είμαστε αποφασισμένοι να συμβάλλουμε στην πορεία για την 3η συνδιάσκεψη.**

**Ειρήνη Γαϊτάνου, μέλος ΠΣΟ
Γιάννης Μπαλάσης, μέλος ΚΣΕ**